

VOLT-E VAGY SEM? - a román forradalom lehetséges története -

SEM VOLT-E VAGY? - a román forradalom lehetséges története -

Amikor Temesváron a Tőkés László református lelkész védelmére összesereglett hívek élőlánca többezres, rendszerellenes jelszavakat skandáló tömeggé duzzadt, a tüntetők maguk sem gondolták, hogy valóban véget érhet a huszadik század egyik legsötétebb kommunista diktatúrája. Főként, hogy több tucatnyi halottat maguk után hagyva a hadsereg és a Securitate erői időlegesen helyreállították a rendet. Néhány nappal később, 1989. december 22-én viszont ez is bekövetkezett: Nicolae Ceaușescu és felesége, Elena helikopteren menekült el a Román Kommunista Párt Központi Bizottsága bukaresti épületének tetejéről.

„Isten ismét Románia felé fordította arcát”, lelkesedett Mircea Dinescu költő a forradalmárok által azon frissiben elfoglalt Román Televízió 4-es Stúdiójából sugárzott élő közvetítésben. Ettől a pillanattól kezdve a romániai forradalmat, Kelet-Európában első ízben, televízión, egyenes adásban lehetett követni. A képernyőt hamarosan elcsukló hangú színészek és írók, nemzeti karszalagos katonák és felfegyverzett munkások, papok és politikusok népesítették be, akik folyamatosan bemondták, felolvasták, értelmezték a történéseket. A nézők készítették a műsort, miközben kint az utcán is ők maguk voltak az események főszereplői, résztvevői.

A hírek hallatán Magyarországon páratlan szolidaritási akciók kezdődtek. Már a temesvári események alatt megindultak Románia felé a taxisok, segélyszervezetek, magánszemélyek, egyesületek, politikai pártok, és állami intézmények által szervezett segélyszállítmányok. A Bukarestben magyar kenyérért sorban állók meghatódva vallották be, hogy a diktatúra propaganda-gépezete megvezette őket: nem számítottak a magyar segítségre. Sem azelőtt, sem azután nem volt a történelemben még egy olyan (igaz, rövidnek bizonyult) időszak, amikor a két ország ilyen közel állt volna egymáshoz.

Az OSA Archivum most egy (két részben bemutatott) program keretében, filmes eszközökkel próbálja meg felidézni a román forradalom lehetséges történetét: az események magyarországi recepcióját és reprezentációját a Magyar Televízió híradói és az akkor kiutazottak által készített amatőrfilmek, a forradalom rekonstrukcióját pedig német és román rendezők dokumentum- és játékfilmjei segítségével.

A programot a budapesti Román Kulturális Intézet közreműködésével állítottuk össze.

OSA Archivum
1051 Budapest
Arany J. utca 32.
tel: 327-3250
www.osaarchivum.org

december 17

15.00-20.00

az OSA galériájának oldalhajóiban két egyórás filmösszeállítást vetítünk folyamatosan:

1. a Magyar Televízió helyszíni hírei és tudósításai a forradalomról, illetve a forradalom hazai fogadtatásáról. Riportok a szolidaritási akciókról, interjúk politikusokkal és az akciók szervezőivel. / MTV, 1989, 63 perc

2. Márta István zeneszerző és Dózsa Tamás grafikus amatőr-filmje egy segélyszállítmány útvjáról. A csoport 1989 december 28-31 között, a Vigántpetend-Nagyvárad-Kolozsvár-Csíkcsicsó-Sepsiszentgyörgy útvonalon haladva több településre vitt segélycsomagokat. A szervezők a szállítmányok átadása közben interjúkat is készítettek, így a filmben megszólalnak pl. kolozsvári katonák, sepsiszentgyörgyi színészek, a csíkcsicsói plébános, Kallós Zoltán, valamint egy eltűntnek nyilvánított magyarországi utazó is. / amatőr-film, 1989, 65 perc (ősbemutató!)

Sötétedéstől az OSA homlokzati üvegére egy román archív felvételekből, amatőrfilmekből és tévéműsorokból készült összeállítást vetítünk, amelyet a járókelők december végéig folyamatosan láthatnak majd az utcáról.

december 18

15:00 **EGY FORRADALOM VIDEOGRAMJA**

Harun Farocki és Andrei Ujica, 1992, 106 perc
román/angol nyelven, angol felirattal
(ősbemutató!)

17:00 **A PAPIR KÉKRE VÁLT**

Radu Muntean, 2006, 95 perc
román nyelven, magyar felirattal

19:00 **FORRADALMÁROK**

Corneliu Porumboiu, 2006, 89 perc
román nyelven, magyar felirattal

20:30 **Ara-Kovács Attila** külpolitikai szakértő, publicista beszélget **Dragomán György** íróval, a román forradalom eseményeinek filmes megjelenítéséről és feldolgozásáról